

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/221/2018
Identifikačné číslo spisu:	2215219358
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2215219358.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. D. H., bývajúcej v T. H. D., T. H. D. XX, zastúpenej JUDr. Martinom Olosom, advokátom, so sídlom v Rajeckých Tepliciach, Karola Kašjaka 1, proti žalovanému 1. SENIOR CITY, a. s., so sídlom v Bratislave, Župné námestie 3, IČO: 45 629 943, o vydanie nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 11 C 579/2015, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 19. septembra 2017 sp. zn. 26 Co 229/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 8. apríla 2016 č. k. 11 C 579/2015-46 odmietol podanie žalobkyne a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia po uvedení zákonných ustanovení § 42 ods. 3 O.s.p., § 79 ods. 1 O.s.p., § 43 ods. 1 a 2 O.s.p. konštatoval, že podanie žalobkyne z 17. novembra 2015, ktoré bolo súdu doručené 19. novembra 2015 aj napriek výzve na odstránenie väd, nesplňa zákonné náležitosti návrhu na začatie konania. Uviedol, že najmä vada petitu bráni pokračovať v konaní a preto podanie v zmysle § 43 ods. 2 O.s.p. odmietol.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne uznesením z 19. septembra 2017 sp. zn. 26 Co 229/2016 v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a náhradu trov konania žiadnej zo strán nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý podľa neho v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia doplnil, že podanie adresované súdu musí spĺňať kritériá správnosti, úplnosti a zrozumiteľnosti. Hoci žalobkyňa reagovala na výzvu súdu prvej inštancie, keď svoje podanie doplnila, mal odvolací súd za to, že neformulovala svoju požiadavku a opísaný dej (vyslovením požiadavky žalobkyne o vydaní nehnuteľnej veci v prospech tretej osoby, ktorá už v čase podania žaloby

nemala právnu subjektivitu) dostatočne jasne, naopak s vecnými a logickými rozpormi, absencia doplnenia žaloby podľa poučenia súdu prvej inštancie tak bránila pokračovať v konaní a preto bolo podanie žalobkyne, ktoré mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania, dôvodne odmietnuté. Konštatoval, že súd prvej inštancie splnil si voči žalobkyni v plnom rozsahu svoju poučovaciu povinnosť, žalobkyňa primeraným spôsobom bola vyzvaná na doplnenie žaloby, ale bezvýsledne.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), čím podľa nej došlo k nesprávnemu procesnému postupu v konaní, ktoré jej znemožnilo uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že bolo porušené právo na spravodlivý proces. V podstatnom zopakovala svoje argumenty z odvolania. Podľa presvedčenia žalobkyne v návrhu/žalobe je jasne, zrozumiteľne a jednoznačne určené, akú konkrétnu povinnosť a komu má súd uložiť, a tiež sú presne vymedzené oprávnené osoby. Na základe uvedených argumentov navrhla, aby bolo zrušené napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

5. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podľa § 447 písm. c) CSP dovolačný súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. V preskúvanom prípade vyvodzovala dovolateľka prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP. Podstatu dovolania žalobkyne a súčasne jedinou dovolaciu námietku predstavovalo jej tvrdenie, že žaloba (resp. návrh na začatie konania) nemala byť odmietnutá, pretože spĺňala všetky náležitosti vyžadované v § 42 ods. 3 O.s.p. a § 79 ods. 1 O.s.p., ktorý bol účinným právnym predpisom v čase podania návrhu.

10. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 v zmysle § 42 ods. 3 veta prvá O.s.p. pokiaľ

zákon pre podanie určitého druhu nevyžadoval ďalšie náležitosti, muselo byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

11. Ustanovenie § 79 ods. 1 O.s.p. upravovalo náležitosti návrhu na začatie konania. Návrh okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) musel obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a muselo byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha.

12. Poučovacia povinnosť súdov principiálne zakotvená v ustanovení § 5 ods. 1 O.s.p. účinného do 30. júna 2016 sa vzťahovala výlučne len na procesné práva a povinnosti účastníkov vyplývajúce pre nich z Občianskeho súdneho poriadku. Otázka voľby procesného nástroja, ktorý zvolí žalobca na ochranu alebo uplatnenie svojich práv a oprávnených nárokov, ako aj jeho obsah, t. j. vymedzenie čoho konkrétne sa bude žalobca v konaní domáhať, sú otázky, ktoré zasahujú do hmotného práva a preto sa na nich poučovacia povinnosť súdu nevzťahuje. Podaná žaloba je totiž vždy vyjadrením predstáv žalobcu o jeho práve vyplývajúcom z hmotnoprávnej normy, rovnako ako záver súdu o tom, či môže takejto žalobe vyhovieť alebo nie, je výsledkom aplikácie hmotnoprávnej normy. Preto poučenie súdu nemôže reagovať na nevhodne zvolený procesný prostriedok, ktorý neobstojí z hľadiska hmotného práva, či omyl strany (účastníka) pri výbere spôsobu ochrany svojich práv, ktorý nepovedie k cieľu ním sledovanému, ak inak možno na základe takejto žaloby konať a rozhodovať, hoci s negatívnym výsledkom pre stranu sporu (účastníka konania) tak, ako tomu bolo v prejednávanej veci.

13. Vo vzťahu k výkladu a aplikácii § 43 ods. 1 a 2 O.s.p. sa najvyšší súd zmienil v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 68/2014, v ktorom uviedol, že dôvodom „pre procesný postup súdu podľa § 43 ods. 1 O.s.p. nie je len neúplné, nepresné, neurčité alebo nezrozumiteľné vyjadrenie toho, ktorému súdu je podanie určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, ale tiež skutočnosť, že je vnútorný (logický) rozpor medzi tým, čo účastník na jednej strane tvrdí a na druhej strane požaduje“. Podobne v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 78/2007 najvyšší súd konštatoval, že ak žalobkyňa v žalobe vyjadrila vôľu, ktorú v skutočnosti (vzhľadom na opísanie rozhodných skutočností) zreteľne prejavíť nechcela, išlo o podanie vadné v zmysle § 43 O.s.p.

14. V prejednávanej veci zo spisu nevyplýva, že by sa súdy dopustili porušenia procesných oprávnení dovolateľky majúcich za následok porušenie práv na spravodlivý proces; obsah spisu nedáva podklad pre záver, že by súdy postupovali v rozpore s ustanovením § 5 ods. 1, 2 O.s.p. či inými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku upravujúcimi poučovaciu povinnosť voči stranám sporu (účastníkom) počas súdneho konania. Predmet žaloby tvorí uplatnený žalobný nárok. Žalobný nárok netvorí len obsah petitu (to čo je požadované), ale aj jeho skutkové odôvodnenie, čo spolu dohromady presne vymedzuje predmet žaloby. V súlade s § 43 ods. 1 O.s.p. postupoval súd prvej inštancie, keď uznesením z 30. novembra 2015 č. k. 11 C 579/2015-41 vyzval žalobkyňu k oprave návrhu. Tu však treba mať na pamäti, že súd nemôže odstraňovať vady petitu spočívajúce v hmotnoprávnej kvalifikácii, pretože rozsah poučovacej povinnosti súdu je obmedzený len na procesné práva a procesné povinnosti. Akákoľvek poučovacia povinnosť o tom, akým spôsobom by mal žalobca formulovať žalobný petit, aby mohla byť úspešná v spore, presahuje rámec poučovacej povinnosti. Za predpokladu, že žalobkyňa požadovala vydanie nehnuteľnosti, ktorá bola v čase podania návrhu zapísaná do katastra vo vlastníctve žalovaného, jednalo sa o žalobu o splnenie povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo porušenia práva (§ 80 písm. b) O.s.p. účinného do 30. júna 2016). Tu je však zrejmý rozpor s odôvodnením jej návrhu, z ktorého vyplýva potreba určiť vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti. Očividná nelogickosť odôvodnenia a petitu vytvorila neprekonateľnú prekážku, aby sa vo veci mohlo konať. Podania sú nezrozumiteľné tiež vtedy, ak sú z logického hľadiska nekonzistentné či rozporné, čo v danom prípade dovolací súd po preskúmaní veci, vo vzťahu k návrhu na začatie konania žalobkyne, bez pochybností konštatuje. Táto samotná skutočnosť potom bez ďalšieho odôvodňovala odmietnutie žalobného návrhu zo strany súdu prvej inštancie bez ohľadu na to, či bola predmetná nehnuteľnosť dostatočne vyšpecifikovaná. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia správne poukázal na to, že ak žalobkyňa nepostačovalo procesné poučenie o jej právach a povinnostiach, mala legálnu

možnosť obrátiť sa za splnenia zákonných podmienok na Centrum právnej pomoci, čo však v danom prípade neurobila.

15. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

16. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že jeho pozornosti neunikla zrejma nesprávnosť, ktorej sa odvolací súd dopustil pri označení žalovaného, keď správne označenie je 1. SENIOR CITY, a. s., so sídlom v Bratislave, Župné námestie 3, IČO: 45 629 943; zistený nedostatok odstráni preto postupom podľa § 224 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP.

17. Dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.